

תרגול צורת בינוני – משקלים

צורת בינוני – מילה שצורתה היא צורת הווה של אחד מבנייני הפועל.

לבניין פעל 4 צורות בינוני:

(הווה)

קוּטַל שוּמַר

(סביל)

קטול שְׁמוּר

קטל שְׁמַן

קטל יְכַל

יֹאֵל, יִשְׁאוּל יַעַל עֲמוּס

משקל	בניין	גזרה	שורש	צורת בינוני
				חֻבַּשׁ
				רוּפֵא
				רוּעָה
				רָץ
				שָׁלַם
				מָלַא
				יָפָה
				עָר
				חָבַוי
				שָׁרוּעַ
				גְּבוּהַ
				מָסוּר
				נָשׂוּי
				שָׁבוּר

משקלי בינוני

פֶּעַל - קוֹטֵל סוֹפֵר

קָטוּל שְׁבוּר, קָטֵל רָעֵב

נִפְעַל - נִקְטָל נִפְלָא, נָבוֹן

הִפְעִיל - מִקְטִיל מְנַהֵיג

הִפְעִל - מִקְטֵל מְשַׁלֵּם

פֶּעַל - מִקְטֵל מְאַלֵּף

פֶּעַל - מִקְטֵל מְבַגֵּר

הִתְפַּעֵל - מִתְקַטֵּל מִתְאַגֵּרֵף

משקל	בניין	גזרה	שורש	צורת בינוני
				נִבְחָן
				נִדָּח
				נוֹשָׁן
				נִפְלָא
				נִבְזָה
				נָבוֹן
				מִלְחִין
				מִצִּיל
				מוֹעִיל
				מִרְצָה
				מִקְפִּיא
				מִפִּיק
				מוֹרָה

לפניך רשימת שמות עצם בנקבה. השמות מציינים בעלות תפקיד או עיסוק.

מִלְכָּה שׁוֹפֵטֶת מְדַרְיָקָה חִיָּלַת מְרַצָּה חֲלוּצָה שְׂגִירָה

(1) הקף את כל השמות הנוטים במשקלי הבינוני.

(2) בחר באחד מן השמות הנוטים במשקלי הבינוני, שיכול לשמש הן פועל הן שם עצם, וחבר שני משפטים:

משפט I – שבו התפקיד של צורת הבינוני הוא פועל: _____

משפט II – שבו התפקיד של צורת הבינוני הוא שם עצם: _____

(3) בחר בשם אחד מרשימת השמות הנוטים במשקלים אחרים (לא במשקלי הבינוני). העתק אותו, וציין את משקלו.

משקל	בניין	גזרה	שורש	צורת בינוני
				מְבַטֵּל
				מוֹדֵעַ
				מְכַר
				מְמַחֵה
				מוֹבֵן
				מְאַמֵּן
				מְתַכְנֵת
				מְעַסָּה
				מְשׁוֹרֵר

לפניך משפט ובו ארבע צורות פועל מודגשות.

ראש אגף של"ח במשרד החינוך אמר כי המסלולים של הטיולים החדשים
מֵאֶתְגָרִים, מְסַקְרָנִים, מְעוֹרְרִים רגשות ו**מֵאֲפִשְׂרִים** להביא לידי ביטוי
יכולות וכישורים.

(1) ציין שלושה פרטים דקדוקיים המשותפים לכל צורות הפועל המודגשות
(את הפרטים בחר מן הרשימה שלפניך: שורש, בניין, גוף, זמן, גזרה), ו**פרט** את
תשובתיך.

(2) מבין צורות הפועל המודגשות, הסבר במה צורת הפועל **מְעוֹרְרִים** יוצאת דופן.

לפניך רשימת שמות שיש להם משמעות משותפת: בעלי מקצוע, עיסוק.
תְּסַרִיטְאִי, מְמַחֵה, תְּחַקִּיךְ, צֶלֶם, שְׁחָקוֹן, מְפִיק,
מְחַזְאִי, בְּדָרְן, חוֹקֵר
א. העתק מהרשימה את –

(1) השמות שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי.

(2) השמות שנוצרו בדרך של שורש ומשקל, והם צורות בינוני.

(3) השמות שנוצרו בדרך של שורש ומשקל (והם אינם צורות בינוני).

משקל	בניין	גזרה	שורש	צורת בינוני
				מְצִין
				מְשַׁחֵר
				מְדַבֵּא
				מְרַצֵּה
				מְרוֹמֵם

משקל	בניין	גזרה	שורש	צורת בינוני
				מְתַעַמֵל
				מְתַאֲגֵרֶף
				מְתַנַּשֵּׂא
				מְתַמְחֶה
				מְתַעַמֵל

לפניך משפט.

תעשיינים מתקשים למצוא עובדים מוכשרים.

השלם את הטבלה שלפניך: העתק מן המשפט רק את צורות הבינוני, ציין את הבניין, את השורש ואת חלק הדיבור של כל אחת מן המילים שהעתקת.

צורת הבינוני	בניין	שורש	חלק דיבור

לפניך משפט על פי טקסט 3.

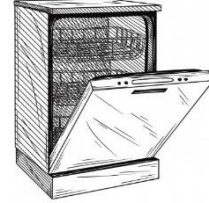
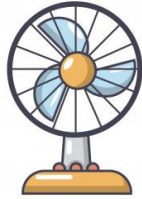
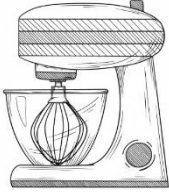
כשמנהיג כלשהו מזכיר את המושג "פייק ניוז" הוא מתכוון למאמרי דעה המנוגדים לעמדה שלו, לחדשות שלדבריו הן חדשות מוטות.

העתק מן המשפט שבראש סעיף א צורת בינוני המשמשת בתפקיד שם עצם.

משקלי בינוני במשמעות כלי/ חפץ:

כתבו לכל מכשיר את המשקל:

מְקַרֵּר אוּ מְקַרֵּר?

המילה מְקַרֵּר היא המילה התקנית. יש הטוענים כי המילה הייתה צריכה להיות מְקַרֵּר.

כתוב שיקול דקדוקי לכל אחת מן הצורות. לכל אחד מן השיקולים הבא דוגמה מתאימה.

משקלי בינוני במשמעות מקצוע/תפקיד:

לפניך רשימה של שישה שמות:

מְאָמֵן , סְפוֹרְטָאי , רֶץ , אֶצֶן , שׁוֹפֵט , מְתַאֲגֵר

א. העתק למחברתך את השמות שהם צורת בינוני (הווה). (2 נקודות)

ב. העתק למחברתך את השמות האחרים, וציין מהי דרך התצורה המשותפת שלהם.

(2 נקודות)

ג. מהי המשמעות המשותפת לכל שש המילים? (2 נקודות)